

МОЖЛИВОСТІ ПОЄДНАНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТІВ ЯГЛИЦІ ЗВИЧАЙНОЇ (*AEGOPODIUM PODAGRARIA L.*) ІЗ МЕТФОРМІНОМ ТА ГІДРОХЛОРТІАЗИДОМ

Товчига О. В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вдосконалення терапії порушень обміну вуглеводів є важливою сучасною проблемою. Одним із шляхів її вирішення є застосування комбінацій лікарських препаратів із перспективними субстанціями рослинного походження із метою зменшення доз даних препаратів та підвищення безпечності. Однак доцільність та ефективність таких комбінацій потребує верифікації. Об'єктом наших досліджень є яглиця звичайна *Aegopodium podagraria L.*, препарати якої (екстракт, настойка) володіють багатогранною метаболічною активністю, в т.ч. антигіперглікемічною, а також органопротекторною. Із огляду на це доцільно встановити можливість комбінованого застосування препаратів яглиці із метформіном – одним із найбільш широко вживаних протидіабетичних препаратів – із метою зниження його ефективних доз. Крім того, перспективною сферою використання субстанцій рослинного походження є зниження побічних ефектів лікарських препаратів. У цьому контексті препарати яглиці можуть виявити ефективність за сумісного вживання із тіазидовими діуретиками, котрі, як відомо, зменшують кардіоваскулярні ризики, однак здатні несприятливо впливати на обмін вуглеводів (причому розвиток цих ускладнень патогенетично пов'язаний із розвитком гіпокаліємії та гіперурикемії, яким можуть протидіяти БАР яглиці).

Матеріали і методи. Ефективність комбінованого застосування препаратів яглиці із метформіном оцінювали на моделі порушень обміну вуглеводів, спричинених у щурів дексаметазоном, а також на моделі із первинним порушенням обміну ліпідів та вторинним розвитком інтолерантності до глюкози. Модуляцію ефектів гідрохлортіазиду вивчали в щурів із моделлю, наближеною до метаболічного синдрому (надлишок фруктози). Фітопрепарати вводили у режимі, що мав на меті мінімізувати фармакокінетичну взаємодію із досліджуваними лікарськими препаратами на етапі всмоктування.

Результати та обговорення. Встановлено, що настойка яглиці посилювала антигіперглікемічну дію метформіну в щурів на тлі дексаметазону. Виявлено достовірне збільшення впливу метформіну на базальну глікемію, також у цій групі тварин у тесті толерантності до глюкози встановлені найнижчі значення показників площі під глікемічними кривими та середнього значення глікемії. Ефективність цієї комбінації відносно досліджених показників обміну вуглеводів частково виявлялася і в тварин із дисліпідемією (за показником площі під глікемічними кривими).

Достовірне зниження глікемії на тлі настойки яглиці виявлено також в умовах порушень обмінних процесів, індукованих гідрохлортіазидом та фруктозою. Додатковими сприятливими ефектами досліджуваного фітопрепарату на даній моделі є здатність частково коригувати обмін ліпідів (із нормалізацією коефіцієнта атерогенності ліпідних фракцій плазми крові), відсутність різких зсувів видільної функції нирок, поєднана з антипротеїнуричною дією. Необхідно зазначити, що використана доза настойки яглиці не спричиняє гіпоглікемії в інтактних тварин.

Отже, є доцільними подальші дослідження метаболічних ефектів комбінацій настойки яглиці звичайної із метформіном та гідрохлортіазидом, у т. ч. спрямовані на встановлення механізмів взаємодії.